

Webinar: Popularizacija učeća u okvirnom programu Horizon Europa

Finansira: **Ministarstvo civilnih poslova BiH**, kroz "Program za pripremu projekata i potencijalnih kandidata za sredstva iz fonda Horizon 2020"

Univerzitet "Džemal Bijedić" u Mostaru

unmo.ba

Mostar, 10.11.2020. godine

Analiza učešća BH partnera u EU programu Horizon 2020

Salko Kovačić

eMail: salko@unmo.ba

Univerzitet "Džemal Bijedić" u Mostaru

Mostar, 10.11.2020. godine

unmo.ba

Predavači

unmo.ba

Salko Kovačić, dipl. ing. maš.

- Diplomirao 2007 godine na Mašinskom fakultetu univerziteta "Džemal Bijedić" u Mostaru.
- Radio kao sistem administrator i Cisco certificirani instruktore u Centru za obuku Mostar.
- Radi na poziciji voditelja Univerzitetskog informacijskog centra (UnIC), Univerziteta "Džemal Bijedić" u Mostaru.
- Kao NCP za ICT i FET učestvovao u organizaciji i realizaciji velikog broja info dana, webinara za FP6, FP7, Horizon 2020
- Član konzorcija Horizon 2020 projekta: Fostering transnational cooperation between National Contact Points (NCP) in the area of ICT: follow-up project (IdealIST2020)
- Autor i koordinator više od 10 nacionalnih projekata, te učestvovao u nekoliko međunarodnih projekata (FP6, FP7, Horizon 2020, Erasmus+ i COST), među kojima je i projekt "Popularizacija učešća ICT istraživača u Horizon 2020" koji finansira Ministarstvo civilnih poslova BiH

prof. dr. Anastas Mishev

- Dr Anastas Mishev, profesor je na Fakultetu računarstva i inženjerstva UKIM.
- Doktorirao je 2009. godine iz oblasti računarskih nauka. Fokus njegovog istraživanja su infrastrukture za "collaborative computing" i istraživanje, prvenstveno Grid i "High-Performance Computing" sistemi.
- Istraživao je u području računarskih arhitektura i mreža, software-skog inženjerstva, Internet tehnologija, a koautor je preko 70 naučnih radova.
- Učestvovao je u realizaciji preko 30 međunarodnih projekata finansiranih iz programa TEMPUS, PHARE, DAAD i FP, Horizon 2020 čiji je cilj razvoj IT infrastrukture i informatičkog obrazovanja.
- Bio je nacionalni koordinator projekta e-infrastrukture HP-SEE (FP7), VI-SEEM (H2020) i NI4OS-Europe (kao vođa WP-a), te GEANT od GN3.
- Član je i bivši predsjednik odbora MARNeta, NREN-a u Sjevernoj Makedoniji, kao i član Upravnog odbora EOSC-a, predstavljajući Sjevernu Makedoniju.

dr. Omar Veledar, MBA

- Omar Veledar je menadžer inovacija i istraživačkih projekata u AVL List (Graz, Austrija).
- AVL je najveća nezavisna organizacija za razvoj, simulaciju i testiranje tehnologije automobilskih pogonskih sklopova u svijetu.
- Omar je odgovoran za inicijalizaciju, uspostavljanje i koordinaciju H2020 projekata istraživanja i razvoja, kao i za usklađivanje istraživačkih projekata sa korporativnom strategijom i poslovnim razvojem.
- Omar je Dr elektronike sa Northumbria Univerziteta (Engleska) i magistar poslovne administracije sa Univerziteta za ekonomiju (WU) u Beču.

prof. dr. Miroslav Trajanović

- Dr Miroslav Trajanović, profesor Mašinskog fakulteta Univerziteta u Nišu, Srbija, ima 39 godina iskustva u primjeni ICT u mašinstvu, medicini i obrazovanju.
- Stručnjak je za računarsko programiranje, CAD, metodu konačnih elemenata i biomedicinsko inženjerstvo.
- Profesor Trajanović je autor više od 300 naučnih i stručnih radova.
- Takođe je učestvovao u 15 naučnih i stručnih timskih projekata koje podržava industrija i vlada Republike Srbije.
- Također je bio vođa projekata ili voditelj WP-a za 10 projekata uglavnom u ICT, proizvodnom inženjerstvu i biomedicinskom inženjerstvu, kao i 11 FP6, FP7 i Horizon 2020 projekata.

prof. dr. Miralem Mehić

- Miralem Mehić je doktorirao na Fakultetu elektrotehnike i računarstva, VSB-Tehničkog univerziteta u Ostravi (Češka Republika).
- Studirao je i na AGH Univerzitetu za nauku i tehnologiju, Krakow, Poljska, Alpen-Adria-Universität Klagenfurt, Austrija te u Austrijskom Institutu za Tehnologiju (AIT) u Odjelu za digitalne sigurnosne poslovne jedinice - optička kvantna tehnologija, Beč i Klagenfurt, Austrija.
- Njegovi istraživački interesi fokusirani su na sigurnost i rutiranje, posebno: sigurnosne usluge, kriptografiju, detekciju sigurnosnih propusta, protokole za rutiranje, kvalitetu usluge, steganografiju i kvantnu kriptografiju.
- Miralem je docent na Univerzitetu u Sarajevu a od 2019. godine je i Šef odsjeka za telekomunikacije.
- Voditelj je Horizont 2020 OPENQKD projekta za Bosnu i Hercegovinu (www.openqkd.eu), te učesnik u Erasmus+ i EU COST projektima.

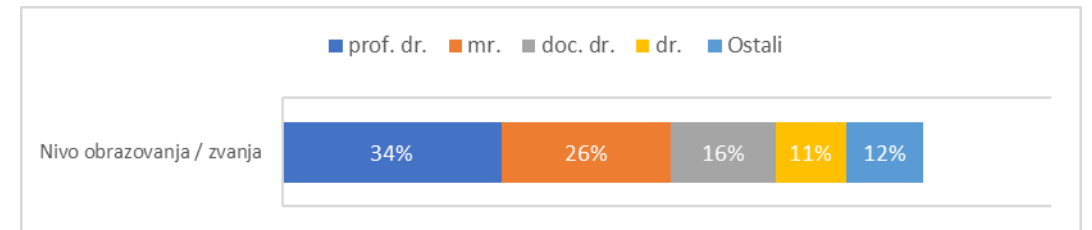
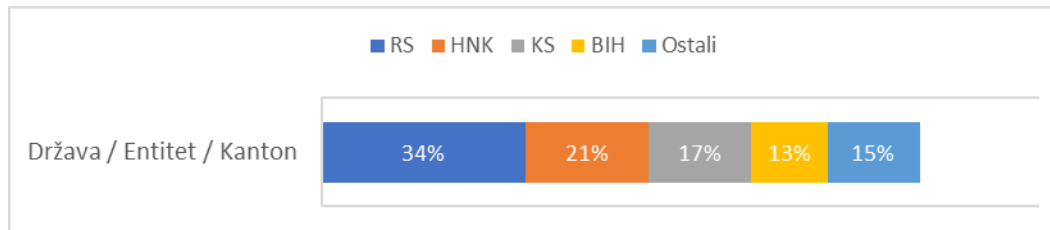
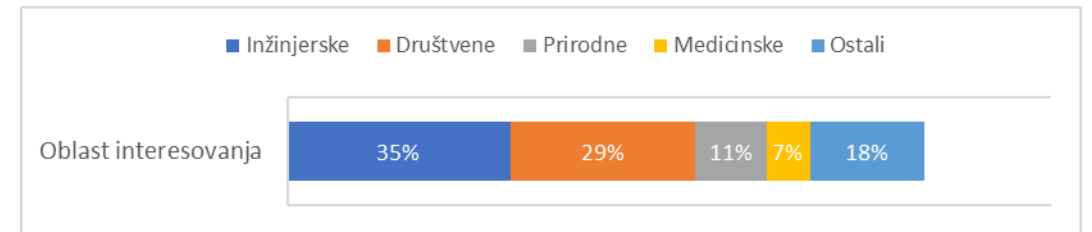
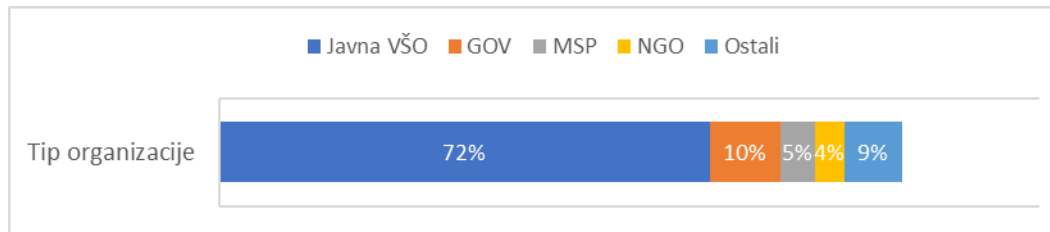

Analiza ankete: Učešće BH zajednice na pripremi / realizaciji EU projekata

Podaci o ispitaniku

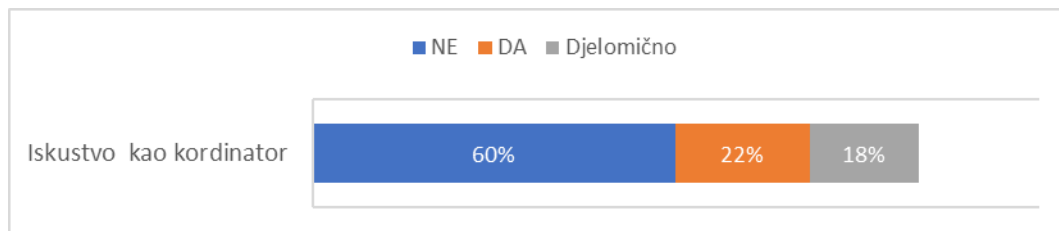
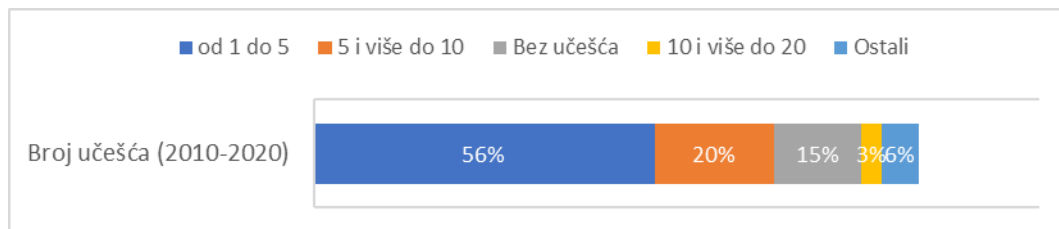
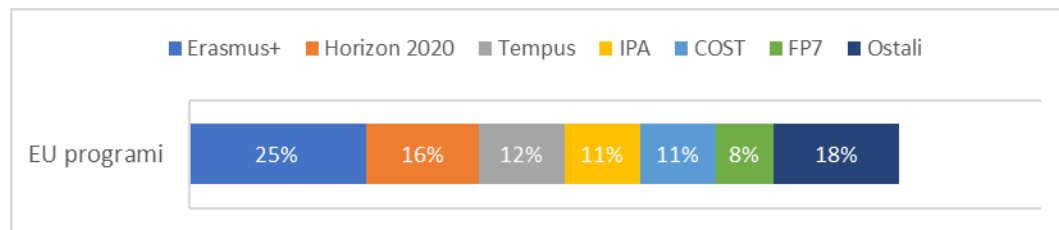
Anketa provedena od 15.10.2020. do 6.11.2020. godine

Ukupno: **117 ispitanika**

Nivo poznavanja engleskog jezika ispitanika: **4,3**

Podaci o učešću u EU programima

Ocjena učešća u EU programima: **3,6**

Komentari:

Pojednostaviti formalne postupke. Omogućiti kanal za **brzu neformalnu dvosmjernu komunikaciju** (pitanja i odgovori), što bi posebno pomoglo institucijama koje pokušavaju, po prvi put, da se uključe u projekte.

Suviše birokratizirana procedura, neprilagođena za propulzivne projekte. **Teško prohodna za individualne ideje** koje imaju potencijal generisanja uspješnih projekata sa višestrukim benefitima.

Procedure prijave projekta su administrativno zahtjevne. Na osnovu saradnje sa univerzitetom iz zemlje članice EU, stekla sam uvid u visoke potencijale naših (BH) univerziteta i naših studenata koji su pokazali visok nivo odgovornosti, znanja i otvorenosti za saradnju.

Koordinator je u velikoj mjeri prepušten sam sebi da se snalazi sa propisima. Nedostaju službe za podršku koje poznaju procedure odgovarajućeg programa.

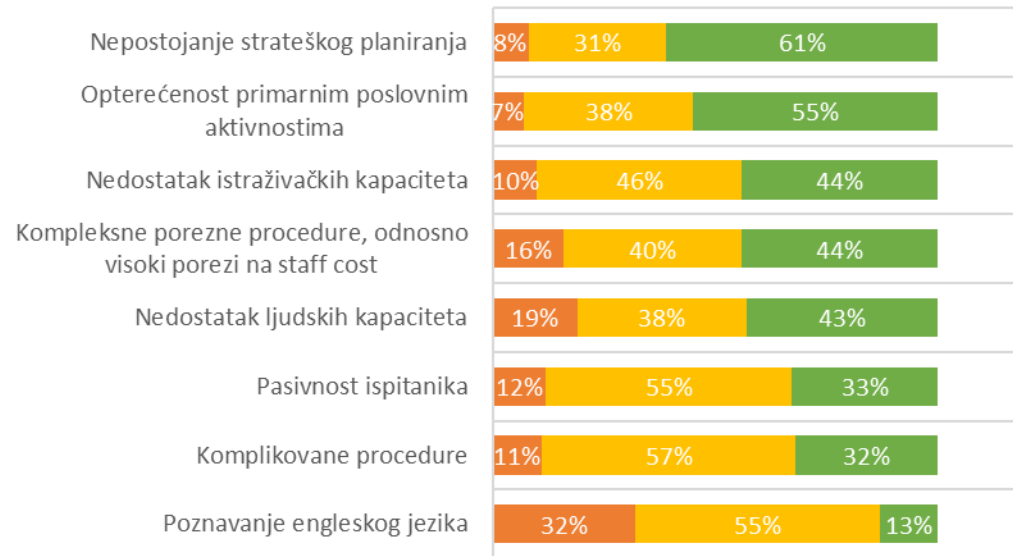
Uspješnost pripreme i realizacije bilo kojeg EU projekta ovisi o trenutnom managementu Fakulteta i Univerziteta; ako su na rukovodećim mjestima osobe koje nemaju razumijevanja ili ne vide vlastiti interes u projektu sve je osuđeno na propast

Potrebne su dodatne edukacije za sve one koji učestvuju u pripremi projekata, kako bi zaista prikazali suštinu projektnih aktivnosti na način koji razumljiv evaluatorima. Im puno dobrih projektnih ideja, koje zbog komplikovanih obrazaca za prikaz projektnih aktivnosti ostanu neiskorištene ili nedovoljno dobro ocijenjene.

Iskustva stečena tokom pripreme / realizacije EU projekata

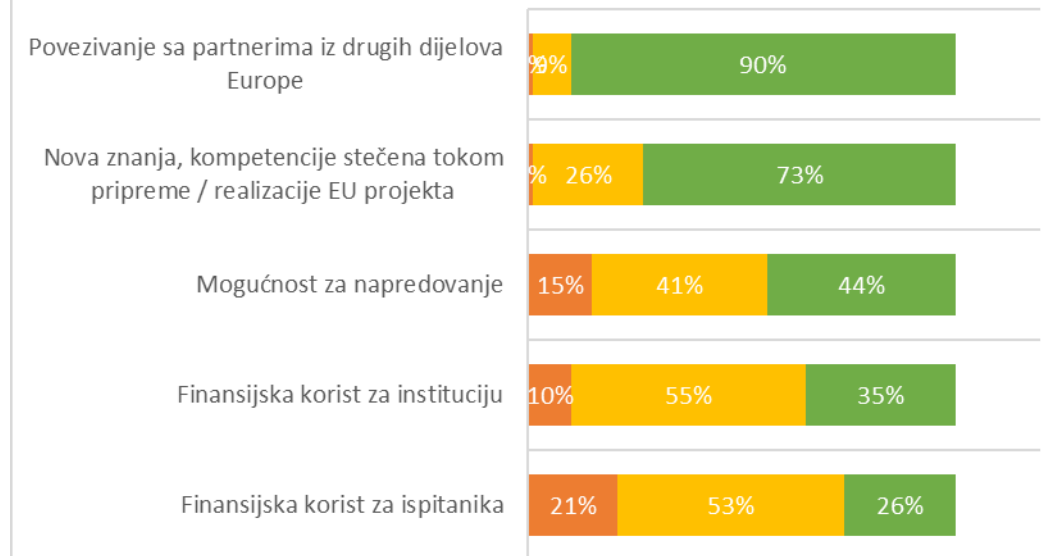
KLJUČNI PROBLEMI

■ Ne slažem se ■ Djelomično ■ Potpuno

POZITIVNA ISKUSTVA

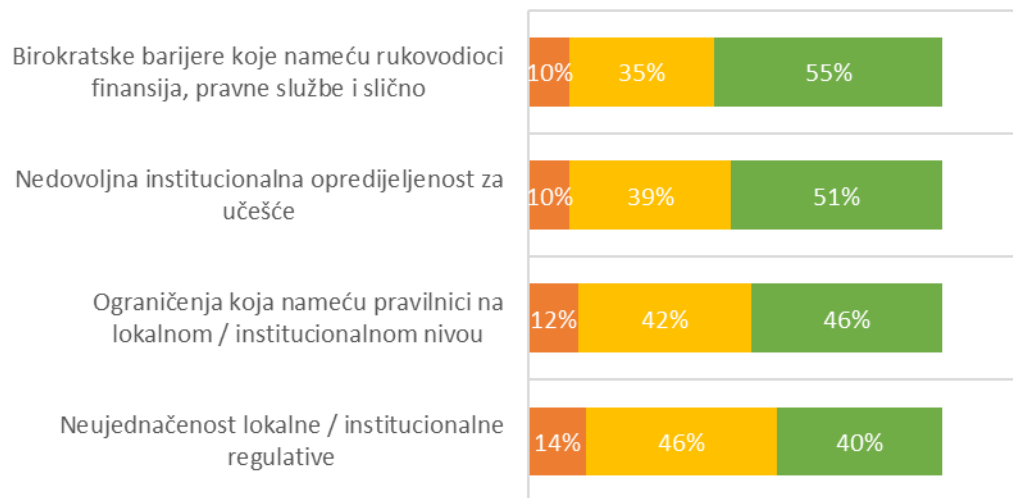
■ Ne slažem se ■ Djelomično ■ Potpuno

Iskustva stečena tokom pripreme / realizacije EU projekata

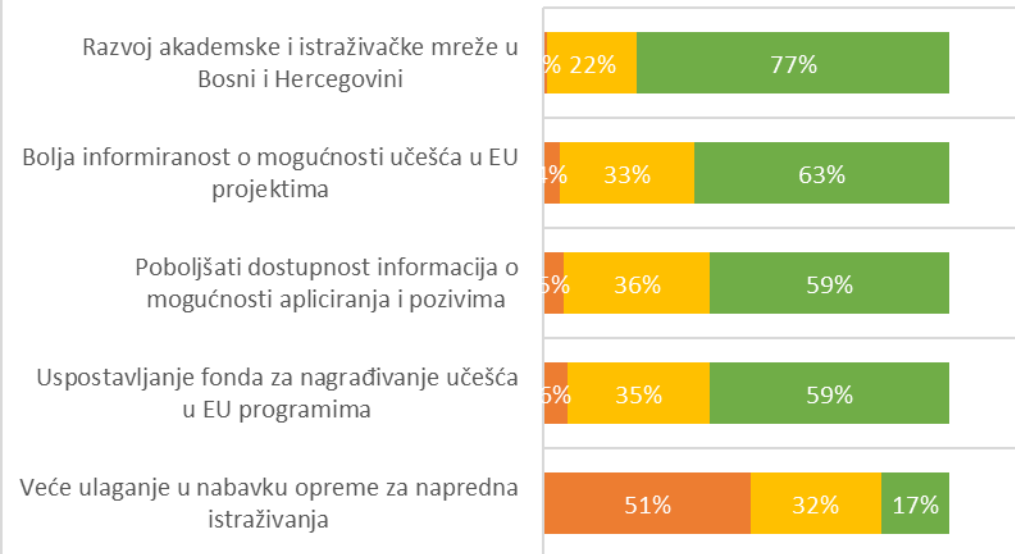
NAJČEŠĆE INSTITUCIONALNE NORMATIVNE BARIJERE

■ Ne slažem se ■ Djelomično ■ Potpuno

KLJUČNE PREPORUKE

■ Ne slažem se ■ Djelomično ■ Potpuno

Podaci o učešću u EU programima

Ako smatrate da postoje dodatni problemi, preporuke, sutestije, molimo vas da ih navedete:

Ovom prilikom želim da pohvalim napore **Ministarstva civilnih poslova**, a posebno da izdvojim zalaganje kolege Ammara Mirašćije, **bez čije pomoći bi učešće naše institucije u navedenim programima i projektima** bila otežano, a možda čak i onemogućeno. Hvala!

Nadležna lica za promociju ovih aktivnosti u BiH su pasivni tj. ne pomažu korisnicima da uspiju u realizaciji razvojnih projekata i projektnih ideja, ukoliko nisu dio već uspostavljene 'mreže' koja je aktivna u pripremi i realizaciji projekata. Primjer: **Osoblje sa fakulteta je 'zatvorena' mreža pojedinaca koji imaju određena iskustva sa partnerima izvan BiH, ali se ne žele povezati sa npr. poduzetnicima iz MSP**, kako bi proširili krug partnerstva u oblasti naučno-istraživačkog rada i realizacije projekata koji će biti nadopunjeni sa iskustvima iz prakse.

Svijetla tačka u kompletnom sistemu je kontakt osoblje (focal points) u Ministarstvu civilnih poslova BiH. Vrlo ekspeditivno i profesionalno reaguju kad su u pitanju administrativni poslovi (npr. nominiranje članova MC) u vezi učešća BiH istraživača u COST projektima

Potrebno je organizovati radionice po fakultetima i sa strogo usmjerenim temama prema naučnom polju. Npr. na Elektrotehničkom fakultetu pričati o temama iz struke. Cilj je dobiti što više iskustva u pripremi projekata iz konkretne oblasti. Iako lično mislim da od pripreme projekata nema ništa jer nema dovoljno ljudskih resursa na fakultetima, niti ti ljudski resursi imaju vremena za to.

Komplikovana procedura javnih nabavki, **komplikovani poreski zakoni, nedostatak administrativne podrške u institucijama.**

Staff cost ne treba da bude motiv i razlog učešće u istraživačkim projektima!

Bez povezivanja industrije i akademije, te zajedničkog učešća u projektima, istraživanje u BiH nema šansu.

Najznačajnija preporuka je neophodnost ulaganja u ljudske kapacitete da razviju znanja i vještine prije svega u oblasti pripreme i pisanja EU projekata, zatim u oblasti vođenja i administriranja EU projekata (uključujući programsko i finansijsko vođenje).

Manjak razumijevanja ustanove i zaposlenih za značaj projekata za razvoj institucionalnih i ličnih kapaciteta; Nedovoljno izdvajanje za administrativne poslove u projektima;

Analiza učešće BH partnera u Horizon 2020

Podaci o učešću u EU programima

Država	Učešće u H2020	Projekti u H2020	Milion €	Ranking	ICT	Populacija (milion)
Njemačka	17.665	8.502	8.590	15		84
Austrija	4.215	2.700	1.600	9		9
Luxemburg	517	440	164	2		0,7
Slovenija	1.224	854	317	11	137	2,1
Hrvatska	654	476	111	24	35	4,1
Srbija	510	355	116	6*	50	8,7
Sjeverna Makedonija	95	73	10	8*	5	2,1
Bosna i Hercegovina	105	60	8	10*	3	3,5

H2020 dashboard *pridružene članice worldometers.info

Zaključak?

- ✓ **Strateško planiranje** i ulaganje u **ljudske kapacitete**
- ✓ Uspostaviti **istraživačku i obrazovnu infrastrukturu**
- ✓ **Bolje povezivanje obrazovanja**, nauke i industrije
- ✓ **Radionice** za osoblje koje učestvuje u **pripremi projekata**
- ✓ **Unaprijediti** način informisanja **o pozivima i projektima**
- ✓ **Nagraditi izvrsnosti u nauci**
- ✓ **Smanjiti institucionalne barijere** i ujednačiti regulative
- ✓ Jačati istraživačke, razvojne i **inovacijske kapacitete**

Analiza učešća BH partnera u EU programu Horizon 2020

Salko Kovačić

eMail: salko@unmo.ba

Univerzitet "Džemal Bijedić" u Mostaru

Mostar, 10.11.2020. godine

unmo.ba